
Antopäivä: 10.12.2019	Voimaantulopäivä: 10.12.2019	Voimassa: Toistaiseksi
--------------------------	---------------------------------	---------------------------

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:
Laki liikenteen palveluista (2017/320) muutoksineen

Muutostiedot:

Ohje julkisen liikenteen liityntäpysäköinnin tarjoamisesta

1	Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti.....	2
1.1	Yleistä	2
1.2	Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoava yritys tai yhteisö	2
2	Liityntäpysäköinnin tarjoaminen tasapuolisin ehdoin	2
2.1	Käyttäjryhmän rajaaminen	2
2.2	Käyttöehtojen tasapuolisuus	3
3	Liikennepalvelulain toimeenpanon valvonta.....	4
4	Voimaantulo	4

1 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

1.1 Yleistä

Tämän ohjeen tarkoitus on antaa julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoaville toimijoille yleisiä ohjeita liikennepalvelulain asettamasta ehtojen tasapuolisuusvaatimuksesta liikkumis- ja yhdistämispalveluiden tarjoajien asiakkaita kohtaan. Ohjeessa käsitellään säännökseen liittyvää terminologiaa, vastuutahoja ja tulkintaa.

Säännös liityntäpysäköinnin ehtojen tasapuolisuudesta tuli voimaan 1.4.2019.

Liikennepalvelulain IV osan 2 luvun 159 §:n (Palveluiden yhteentoimivuus) 4 momentin mukaan *julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön on tarjottava liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.*

Säännöksen tavoitteena on edistää palveluiden yhteentoimivuutta ja liityntäpysäköinnin käyttäjien tasapuolisuutta.

Liityntäpysäköintiä terminä ei ole määritelty lainsäädännössä. Hallituksen esityksen (157/2018 vp) perusteella julkisen liikenteen liityntäpysäköinnillä tarkoitetaan julkista liikennettä välittömästi palvelevaa pysäköintiä, kuten esimerkiksi metron yhteyteen sijoitettua parkkihallia. Liityntäpysäköinti palvelee sujuvien matkaketjujen muodostamista joukkoliikenteeseen.

1.2 Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoava yritys tai yhteisö

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön tarkoittavan palvelua tosiasiallisesti tarjoavaa tahoja, joka:

- 1) määrittelee liityntäpysäköinnin kapasiteetin
- 2) määrää hinnat
- 3) päättää pysäköinnin ehdoista, esimerkiksi pysäköintiaika, eri tuotteet, pysäköinnin validointi

Traficomien tulkinnan mukaan liityntäpysäköinnin järjestämisen taustalla on tyypillisesti julkinen taho, useimmiten kunta. Liityntäpysäköinti on luonteensa vuoksi tyypillisesti toimintaa, jossa on vahva julkinen intressi. Liityntäpysäköintiä voi järjestää myös yritys, mikäli vastuutahon toiminta täyttää yllä olevat ehdot ja pysäköinnin on tarkoitus palvella julkista liikennettä.

2 Liityntäpysäköinnin tarjoaminen tasapuolisin ehdoin

Liikennepalvelulain mukaan liityntäpysäköintiä on tarjottava tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Lain perustelujen mukaan tasapuolisuudella tarkoitetaan palvelun tarjoamista yhtäläisin ehdoin ja samaan hintaan.

2.1 Käyttäjärühmän rajaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston tulkinnan mukaan liityntäpysäköintiä koskeva säännös ei edellytä palvelun tarjoamista eri asiakasryhmille kuin julkisen liikenteen liityntäpysäköinnin palveluntarjoaja näkee tarkoituksenmukaiseksi. Liityntäpysäköinti voi toisin sanoen olla jatkossakin rajattu joukkoliikenteen käyttäjille.

Mikäli asiakasryhmää halutaan rajata, tekee sen liityntäpysäköinnistä vastaava taho. Valitun asiakasryhmän sisällä käyttäjiä on kuitenkin kohdeltava tasapuolisesti. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että mikäli liityntäpysäköinnin käyttö edellyttää joukkoliikenteen matkustusoikeuden tunnistamista, liityntäpysäköinnin käyttöoikeus tai ehdot eivät voi vaihdella sen mukaan mistä asiakas on hankkinut matkalippunsa (esim. MaaS-palvelulta tai kunnalta). Rajausta voi koskea yksittäistä tai useampaa liityntäpysäköintialuetta. Liityntäpysäköintijärjestelmän tulisi seudullisesti tavoitella helppokäyttöisyyttä ja selkeyttä, minkä vuoksi liityntäpysäköintiä järjestävien tahojen toivotaan keskustelevan rajauksista keskenään.

Liityntäpysäköinnistä vastaava taho voi päättää esimerkiksi rajauksesta joukkoliikenteen sisällä. Tarvittaessa liityntäpysäköintipaikka voi olla tarkoitettu ainoastaan paikallisjoukkoliikenteen käyttäjille tai laajemmin myös pitkänmatkaiselle joukkoliikenteelle tai sen osa-alueelle, kuten junaliikenteelle. Rajaamiselle tulee olla liikennejärjestelmälliset tai kapasiteettirajoitteisiin liittyvät perusteet. Paikallisliikenteeseen tai kaukoliikenteen osa-alueeseen rajaaminen voi tulla kyseeseen esimerkiksi tiiviissä kaupunkirakenteessa, jossa pääasiallinen tarkoitus on vähentää keskustoihin suuntautuvaa autoliikennettä ja liityntäpysäköintikapasiteetti on rajallista ja sen investointi- ja ylläpitokustannukset ovat suuret.

Traficom ohjeistaa, että mikäli asiakasryhmää rajataan esimerkiksi joukkoliikenteen sisällä (paikallisliikenne - kaukoliikenne), niin perustelut löytyisivät tarvittaessa kirjallisina. Muutoksista tulee viestiä selkeästi liityntäpysäköintiin liittyville toimijoille ja asiakkaille.

Säännös ei estä palveluntarjoajaa esimerkiksi rajoittamasta pysäköintiäaikaa tai käyttämästä järjestelmiä, joilla pyritään estämään mahdolliset väärinkäytökset. Säännöksellä ei myöskään ole vaikutusta liityntäpysäköintipalveluiden järjestämisen tapaan.

2.2 Käyttöehtojen tasapuolisuus

Liityntäpysäköintipaikkojen väärinkäytöksiä ehkäistään esimerkiksi aikarajoittein, maksuin tai edellyttämällä paikallisliikenteen lipun tunnistamista.

Käyttöehtojen tasapuolisuuden tarkastelu tulee ajankohtaiseksi etenkin niissä tapauksissa, joissa liityntäpysäköinnin käyttäjältä edellytetään jonkinlaista tunnistautumista liityntäpysäköinnin käyttöoikeuden ja esimerkiksi alennetun hinnan saamiseksi. Säännöksessä sanan 'tasapuolisesti' on katsottu tarkoittavan yhtäläisin ehdoin ja samaan hintaan. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla osassa liityntäpysäköintipaikoista varmistetaan joukkoliikenteen matkakortilla tunnistautumisella, että liityntäpysäköintiä käyttää nimenomaan paikallisjoukkoliikennematkustaja. Tällöin tulee varmistua, että kaikki paikallisliikenteen joukkoliikennematkustajat pääsevät liityntäpysäköintiä käyttämään, riippumatta siitä miltä palveluntarjoajalta tai mistä kanavasta ovat paikallisliikenteen lippunsa hankkineet.

Tässä kohdin tuodaan esimerkkien kautta esiin, miten käyttöehtojen tasapuolisuus tulisi huomioida käytännössä:

Esimerkki 1.

Mikäli tunnistautuminen edellyttää esimerkiksi paikallisliikenteen lippua, tulee ratkaista, miten kaikkia samaa lippua tarjoavia palveluntarjoajia ja heidän asiakkaitaan kohdellaan tasapuolisesti.

- Liityntäpysäköinnin käyttöoikeus ei voi riippua siitä, minkä palveluntarjoajan kautta asiakas on hankkinut liityntäpysäköintiin oikeuttavan matkustusoikeuden, esimerkiksi paikallisliikenteen lipun.
- Liityntäpysäköinnin hinta tai käyttöaika ei saa riippua siitä, minkä palveluntarjoajan kautta asiakas on hankkinut liityntäpysäköintiin oikeuttavan matkustusoikeuden, esimerkiksi paikallisliikenteen lipun.

Esimerkki 2.

Mikäli liityntäpysäköinnistä vastaava taho haluaa tarjota liityntäpysäköintiä myös kaukoliikenteen, sen osan tai muun liikkumispalvelun asiakkaille ja pysäköintipaikassa edellytetään joukkoliikenteen matkustusoikeuden tunnistautumista:

- Liityntäpysäköinnistä vastaava taho määrittelee käyttäjäryhmän koskemaan esimerkiksi kaukoliikennettä tai jotakin sen osaa ja mahdollistaa siten liityntäpysäköinnin käytön uusien palveluntarjoajien asiakkaille
 - Käyttäjäryhmämääritys ei saa kuitenkaan olla syrjivä eli liityntäpysäköintiyhteistyötä tulee tarjota esim. kaikille kaukoliikenteen bussiyhtiöille tasapuolisin ehdoin eikä vaan tietylle yritykselle tai tietyin palvelukanavan asiakkaille.
- Mahdollisuuden tarjoamisen yhteydessä voidaan edellyttää seuraavista asioista ja niiden kustannustenjaosta sopimista eri osapuolien kesken:
 - matkustusoikeuden tunnistamiseen liittyvät ratkaisut ja niiden ylläpito
 - liityntäpysäköintipaikan kunnossapito ja mahdolliset laajennustarpeet
 - markkinointi ja viestintä

3 Liikennepalvelulain toimeenpanon valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimii liikennepalvelulain 178 §:n nojalla kyseisen lain yleisenä valvontaviranomaisena. Liikennepalvelulain mukaisten tehtävien suorittamiseksi virastolla on ko. lain 197 §:n mukaan oikeus saada salassääntöjen estämättä välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta sekä muilta toimijoilta.

4 Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan 10.12.2019